

Az előadásokat a szakma kiváló ismerői tartják, mint Gyenge József, az MM osztályvezetője, Keresztúri Zsuzsa, az OPI munkatársa, dr. Nádori László, a Testnevelési Főiskola Kutató Intézetének igazgatója, dr. Gombocz János, a Testnevelési Főiskola egyetemi adjunktusa, Keczer Tamás Csongrád megyei művelődési osztályvezető és főiskolánk oktatói. A megnyitót dr. Juhász Károly, a főiskola főigazgatója tartja.

A ZTV segítségével mikrotanítások bemutatóira és elemzésére kerül sor. Az akadémia szervezői szabadidős programról, szórakoztató rendezvényekről is gondoskodnak.

A résztvevők azt remélik, hogy a 80 Bács-Kiskun, 30 Békés, 40 Csongrád megyei tanító, akik az akadémia hallgatói lesznek, olyan feltöltéssel távoznak a festői környezetben fekvő Duna-parti városból, hogy ősszel új lendülettel, a nyáron hallottakat sokszorosán kamatoztatják tanítványaiknál.

A pedagógusok továbbképzése, állandó permanens „újjászületése” örök téma. Csak az a nevelő vívhatja ki tanítványai maradéktalan megbecsülését, aki képes magát állandóan megújítani. A Tanítók Nyári Akadémiája – így véljük – jól segíti ezt a célkitűzést. Rugalmasan változtatja, az igényeknek megfelelően, kereteit és a jövőben is szolgálni kívánja a tanító megújulásra való törekvését, a mindig többet tudás vágyát. Ennek megfelelően a következő években is működtetni kívánjuk a nyári akadémiát – reméljük, az eddigi évekhez hasonló sikerrel. Várjuk az érdeklődő pedagógus kollégák jelentkezését és részvételét.

POLLÁK RICHÁRD
főigazgató-helyettes

„ÉLŐ PEDAGÓGIAI PROBLÉMÁK” – A NEVELÉSBEN

„A gyermek fejlődésének minden szakaszában élő pedagógiai probléma: hogyan segítse a nevelő a fiatalt abban, hogy megtalálja a társadalmi munkamegosztásban azt a helyet, amelyet méltóképpen betölthet” – írja Novodomszki Pálné a Békés Megyei Pedagógiai Intézet egyik új kiadványában, a NEVELÉS első számában. Ez a tetszetős kötet Apró Tibor és Kincses László szerkesztésében a közelmúltban kerülhetett – sajnos csak – 400 pedagógus könyvespolcára.

Apró Tibor bevezető sorából megtudjuk, hogy a Pedagógiai Intézet egységes kiadványozási gyakorlat kialakítását tervezi. A korábbi, elszigetelt, egymástól függetlenül létrejött kiadványok helyett kialakították a többszintű megyei kiadványozás elvét. Ez azt jelenti, hogy a publikációk közreadásában differenciálni szeretnének a pedagógusok szakmai rétegei, az ellátandó feladatok, funkciók alapján.

A szaktárgyi-metodikai jellegű tanulmányok, cikkek a TANTÁRGYPEDAGÓGIA; a neveléstudomány, neveléstudományi tárgyú munkák a NEVELÉS; az iskolavezetéssel, szakfelügyelettel foglalkozó anyagok pedig a PEDAGÓGIAI VEZETŐ című sorozatban kapnak helyet. Szerzőknek az adott tudományág jeles művelőit, gyakorlati tapasztalattal, értékes mondanivalóval rendelkező pedagógusokat szeretnének megnyerni.

Két vonatkozásban is rokonszenves ez a vállalkozás. Egyrészt azért, mert a neveléstudományi kutatások helyzetéről, fejlesztési feladatairól

szóló legfontosabb dokumentumok, viták, eszmecserek alapján a szerkesztők úgy vélik, hogy dinamikusabbá kell tenni azt a folyamatot, amelyben a gyakorlati tapasztalatok hatnak az elmélet fejlesztésére. Másrészt: aligha van olyan gyakorló pedagógus, akinek nem lenne mit összegezni, „továbbadni”. Egy ilyen kiadványsorozat ösztönzést is ad a legértékesebb eredmények írásba foglalásához, a helyi, iskolai tapasztalatok feltárásához, összegyűjtéséhez és elterjesztéséhez.

A NEVELÉS első kötetének *Tanulmányok, cikkek* című fejezete három alfejezetre tagolódik. Kozéki Béla és Sári Ferencné fegyellemmel kapcsolatos írásához Balogh Zsuzsanna készítette az ajánló bibliográfiát. Novodomszki Pálné pedig a – már idézett – tanulmányában kollégiumi csoportja pályára nevelésével foglalkozik.

Az egésznapos nevelés tartalmi megújítására, gazdagítására tett kísérleteket bemutató tanulmányokat az „Egésznapos nevelés” című alfejezetbe csoportosították a szerkesztők. Gondosan ügyelve arra, hogy az egyes írások ne fedjék, hanem a lehető legjobban kiegészítsék egymás mondanivalóját.

Ezt a témakört Becsei Józsefné vezette be a következő gondolatokkal: „Indokoltnak tartjuk, hogy megyénkben fokozott gondot segítsük azokat a kezdeményezéseket, amelyek egy-egy iskola belső megújulási törekvésének eredményeképpen kibontakoztak, és fontos feladatunk, hogy az eredményes pedagógiai eljárások, módszerek terjesztését elősegítsük, mintát szolgáltatva megyénk valamennyi iskolája számára.”

Az Egésznapos nevelés című – egyébként a jelen kötet törzsanyagát kitevő – alfejezet nem kisebb feladatra vállalkozik, mint két iskola több

éves nagyszerű próbálkozásairól, eredményeiről hírt adni.

Az egyes tanulmányok valamennyi mondani-valóját, adatát és következtetését teljes alapos-sággal ismertetni lehetetlen, de talán szükségtelen is. Ezek értékei a felhasználhatóságban, az ötetadásban vannak – amiről csak elolvasásukor győződhetünk meg.

Elsőként a Békéscsabai 11. Számú Általános Iskolában működő blokkrendszerű foglalkozások programját, tapasztalatait ismertetik a szerzők. (Szabó G. Mária, Kőkenyesi Tibor, Kárpáti Andrea, Gajdács Mária, Salamon Györgyné, Kocsodi Sándorné, Csiborné Szauer Éva, Krajcsovic Mihályné.) Majd a József Attila Lakótelepi Általános Iskola iskolaotthonának eredményes munkáját Gátszegi Ferencné, Angyal Imréné, Lapatiné Gizella, Kováts Tiborné, Sipos Józsefné és Varga Sándorné mutatják be. Meggyőződésünk, hogy ez a blokkrendszeres-iskolaotthonos tapasztalatgyűjtemény, az itt leírt eredmények jól használhatóak, adaptálhatók és újszerűségükkel értékes alapiradalmként fognak szerepelni.

A *Tallózó* című rovatban Apró Tibor, Kukla Mária, Böke Gyula ad rövid ismertetést a Magyar Pedagógia, a Magyar Pszichológiai Szemle és a Pszichológia című folyóiratokban megjelent néhány tanulmányból.

A *Hírekben* Kincses László beszámol az újjáalakult Pedagógiai Társaság működéséről, majd a pedagógiai pályázati kiírást ismerhetjük meg. Az írások közös vonása, hogy közérthetők, végig érdekesen színesek, őszinte hangvételűek. A 22 szerző között van tudományos kutató, főiskolai docens, de többségük gyakorló pedagógus. A tanulmányokat a szerkesztőknek és a szerzőknek az a mély meggyőződése kapcsolja össze, hogy az „élő pedagógiai problémák” megoldásáért közös a pedagógia elméletének és gyakorlatának a felelőssége.

Végezetül még egy megjegyzés. Közismert, hogy egy ilyen kötet megjelenése csak kollektív munka eredménye lehet. Ezért külön örömmel olvastuk, hogy feltűntették a számok szerzői mellett a „kivitelezőket” is. Nevezetesen: a kiadvány anyagát Fábian Györgyné gépelte, a grafikai feladatokat Nikula Györgyné látta el, a sokszorosítást Hrabovszki János végezte. Nevelés 1. szám, Békés Megyei Pedagógiai Intézet, 1984. 134 l.

DR. FARKAS KATALIN

Dr. Molnár Béla

A FÖLD ÉS AZ ÉLET FEJLŐDÉSE

Az elmúlt negyedszázadban a földtudomány kiszélesedett nemzetközi kutatásainak és mérés-scinek eredményei új szemléletet formáltak a szilárd kéreg és a földi élet fejlődésfolyamatának alakulásában. A könyv írója a legmodernebb rétegtani vizsgálatok alapján elfogadott földtörténeti, időrétegtani besorolásokat ismerteti. A be-

osztás tartalmazza a rádiometrikus korokat millió években, a kezdeti és végidőszakokat, valamint idő-, időszakok időtartamát és az abszolút időt is.

A földrajzi burokból lejtésződő fejlődési folyamatokat a legújabb elméletek alapján mutatja be minden összetevőjével. A földtörténeti események egymásutánosságát rajzosan, táblázatszerűen a legújabb beosztásban, az új elemzésekkel alkalmazza. Feltűnteti az orogénfázisokat, a hegységképződési ciklusokat szintén millió években.

Szép, tetszetős rajzokkal illusztrálva ismerteti – amely iskolai szemléltetésre is nagyon alkalmas – az őslények fosszilizációjának és életképrekonstrukciójának jelentőségét a földtörténeti múlt egymásutánosságának vizsgálatában.

A földtörténet tagolódásában a fontosabb hegységképződési szakaszokat és jelentősebb formációkat új táblázat alkalmazásával mutatja be. Esztétikus formában és új módon használható térképeket, keresztmetszeteket, rétegtani szemelvényeket, diagramokat mutat be, amely jól segíti a szemléltetést és a fogalmak helyes kialakítását, megértését.

Az új lemeztektonikai elmélet kialakításával, a Föld és az élet fejlődésének újraértékelése válhat valóra. A szerző ezt az újszerű értékelést végzi el, így új módon adja szintézisét a szilárd kéreg és a földtani folyamatok alakulásának, rajta az élővilág korok szerinti fejlődésének. Mindezzért dicséret illeti a könyv íróját.

A kontinenstáblákat és a különböző hegységrendszereket az új lemeztektonikai szemlélet szerint értelmezi, mivel a kéregben lejtésződő folyamatokat ma egészen másként látjuk, mint 15-20 esztendővel ezelőtt.

A kontinentális és óceániai lemezek egymáshoz viszonyított mozgásmechanizmusát és hatásvizonyait logikusan és könnyen érthetően tárgyalja a geoszinklinálisok fajtáival és annak üledékképződésével együtt.

A szerző egy-egy korszak tárgyalásánál keresztmetszetet adja a tárgyalt korszak ősföldrajzi viszonyainak, éghajlatának, valamint élővilágának, amelyeket külön fejezetként részletesen is elemez a legújabb ismeretek és irodalmak alapján. Modern felfogásban foglalkozik Magyarország idős kristályos és paleozoos képződményeivel, amelyeknek helyét, helyzetét, kialakulását már nem lehet magyarázni egyszerűen az ún. Prinz-féle „Tisia”-elmélettel.

Új formában értékes ábrákat találunk a borító belső oldalain. Az egyik az élővilág törzsfájának módosított a másik az életfejlődési szakaszokat és ősmaradványokat tartalmazó földtani óra.

Úgy gondolom e nagyszerű mű értékét növeli a felhasznált szakirodalom nagy száma, újszerűsége és mennyisége. Néhány számadat a felhasznált irodalom bemutatására: a szerző 134 irodalmat említ, amelyet felhasznált, ebből 62 1970 után jelent meg. (46,2%). Ezek elsősorban a legújabb nemzetközi és hazai kutatások eredményeit